

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 80— Cor.
Pe jumătate an 40— .
Pe 3 luni . . . 20— .
Pe o lună . . . 7— .

Pentru România și străinătate:

Pe un an . . . 100 franci

Telefon

pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Strada Zrinyi Nr. 1 a.

INSERȚIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțumite publice și Loc
de achis costă șirul 1 Gor.
Manuscrisurile nu se in-
napolază.

Soliile Țării Românești.

Academia Română către președintele Consiliului dirigent, Sibiu.

Academia Română, care reprezintă, dela întemeierea ei, unitatea culturală a Românilor de pretutindeni, trimite salutul ei frățesc Consiliului dirigent și Adunării care a proclamat unirea politică a Românilor din Transilvania, Bănat și Țara-Ungurească prin actul lor, gândul statornic al neamului nostru.

Poni, Negruzzi, Mehedinți, Gr. Antipa, D. Onciul, dr. N. Babeș, Țițica, Densușanu, Bianu, Al. Lăpădatu, Bogdan, Pârvan.

(Agenția telegrafică Dacia).

Omagiul doamnelor române Reginei noastre Maria.

Exprimăm omagiile noastre respectuoase și adâncă noastră admirație M. Sale Reginei Maria, suverana tuturor Românilor.

(ss) Femeile române din Transilvania, Bănat și Țara Ungurească.

(Agenția telegrafică Dacia).

Telegrama M. Sale Reginei Maria către femeile române.

Prin d. Valda Voevod mulțumesc din inimă Românelor din Transilvania, Bănat și Ungaria, ilicelor vrednice ale acelor, cari dealungul veacurilor au purtat luptă hotărâtă și plină de fertie, a cărei biruință a fost văzută Duminecă la Alba-Iulia.

Maria.

Sibiu. — Secția de război și siguranță publică a Consiliului dirigent s'a instalat în fostul palat al comandantului corpului de armată. Celelalte secții sunt în fostul palat al comandei militare.

(Agenția telegrafică Dacia).

Atâția sunt copiii mei...

Regina noastră ne-a trimis cuvântul. Fie sfânt și nemuritor ceasul în care ni-s'a dat dreptul să-l auzim. Sufletele noastre pustii ce n'au cunoscut lumina și căldura se adăpostesc azi la cuvintele ce i-s'au dat, ca la un soare arzător de vară. Slăvită fi femeia noastră aleasă, mamă a neamului nostru, simbolul în numele căruia se croiește soarta Românilor de mâne. Cuvintele Tale sunt îmbrățișarea caldă ce-am așteptat-o și dorit-o întunecate veacuri de-arândul.

Am știut-o cu noi în luptă, în suferință și acest gând înfăptuit-a jertfa noastră de-o aureolă de martir și învăluit-a nădejdea noastră cu răbdarea ce ne-a adus împlinirea visului de aur. Regina noastră este astăzi, toți suntem ai Ei, cari mândri și fericiți binecuvântăm ce-rii de-a ne fi dat-o.

Mamă a fost celorce 'n chinuri se sbăteau Alinatu-li-a suferințele trecând dela unul la altul mângându-i cu vorba-i dătătoare de căldură. Când grele zile de 'ncercare au bântuit plaiurile duiosase. Ea a fost aceea ce-a inspirat încredere, lumină, energie. Milioane își croiau soarta după cuvântul ei hotărîtor.

Ștîndu-o alături mai ușoară li-era lupta și jugul greu de fier săpa mai adâncă brazda ce tăia drumul neamului întreg. Jurat-am toți

s'o avem a noastră, Crăiasă a versului și a cântecului românesc. În împlinirea visului ce li dăruim azi ca dar omagial, Ea a fost luceafărul călăuzitor, la Ea ne-au fost țântite privirile îndepărtate. În temniți, în exil, în războaie și chinuri, Ea ne-a fost întru chiparea visului, mândră și cea dintâi regină a tuturor Românilor de azi.

Regină, mamă, tovarășa partașe la toate isbucnirile frumoase ale poporului ce cârmuiește, în lume nu mai este femeie iubită ca și ea. În toate manifestările mărețe, Ea a fost îndemnul, dela Ea am prins putere și deatâta căldură a fost inundat fiecare pas ce l-a făcut. Ea ne-a înfăptuit credința noastră a tuturor. Am cuprins-o cu iubire nețărmurită și-am admirat-o cum admirăm o prințesă îndepărtată ce numai în povești trăiește, noi cei obidiți în fiare, atunci când nu ni-se îngăduia libertatea dragostei pentru regina noastră. Noi, fiii îndepărtați ce ne apropiem azi și unitune-am întru slăvirea ei. Era o legendă pentru cei ce n'au avut norocul s'o vază vreodată și-o rază luminoasă pentru acei puțini, cari văzută-au Crăiasa română. Răsplata suferințelor noastre de veacuri iată ni s'arată prin cuvântul Ei. Răsplata mai frumoasă nu s'a dat vreodată nici drepturi mai vitale la o puternică viață nouă căreia femeie i-a fost îndemnul. Prin ea s'a pus temelie grăitoare a zilelor de mâne. Glas de regină n'a mai fost ascultat cu atâta supunere și dor. Sfințenia clipei în care o primim însemne o pagină de aur în istoria zilelor mari de astăzi.

Doina și fluerul nostru, drag tovarăș din munți și văi spume-vor în cântece povestea Doamnei care le-a înțeles. Cusătura firului de aur brodat din visuri neîmplinite n'a învăluit înfăptură mai aleasă. Regină mai slăvită n'a fost împodobită cu coroana dragostei nețărmurite a milioanele ce-i pândesc gândul de suverană.

Suferințele îndurate alături de soldați în luptă, de mamele ce-și tânguiau feciorii o îndreptățesc pe regina mamă la cea mai adâncă supunere și recunoștință a națiunii române. România-mare îi recunoaște vredniciile și-a fost un tânguios strigăt de durere a tuturor atunci, când în cele mai grele zile a fost atins și sufletul ei de mamă. Țara întreagă a deplâns odrasla ei regală și noi acolo am fost cu durerea noastră.

Hotărîrea întregii români de a o și regină este mărită și sfințită de luptele prin cari am biruit și-am isbutit s'o avem de regina noastră. Azi nu mai cunoaștem hotar, nu mai suntem siliți să punem stavilă fericirii de a avea regină, suverană, mamă. Căminurile ni-se scaldă în raze luminoase, isvoarele curate de munte duce-vor în ropotul lor în îndepărtările văilor și-a munților șoaptele noastre de bucurie. Cântecul nostru doini-vor Crăiasa de cât care mai mândră și iubită n'a fost nici una sub soare.

Regină între regine, binecuvântat fie ceasul în care pentru întâia dată dat ni-a fost să-Ți auzim glasul.

Zi de zi

Șoapte de demult.

Român! Să nu uități gorunul și lângă el mormântul!

Au trecut multe furtuni peste gorun.. crengile-i sunt resfirate, uscate și frânte... dar gorunul tot gorun a rămas și până azi.

În apropierea lui, în fața altarului bisericii e mormântul!... Acolo zac scumpele osămintele ale Marelui Român, pe care-l însoțeau sute de mii... odinioară, când răsuna pădurile „de fluer, de cimpoaie”!

N'a putut bietul Român, de tiranul de păgân, să înalte monument sfânt, celor trei bărbați, cari au trebuit să sufere moartea crâncenă, de-a fi ruși în roată.. și aceluia, care șgduit de nerecunoștința și ticăloșia Vienei, toată mângăerea sa și-a căutat-o în fluer!...

Român! Căutați acest fluer, și aflându-l păstrați-l între relicvile neamului românesc — ridicăți acum, în zilele luminate după înviere, mormânt sfânt Marelui Român, — puneți tricolor pe trunchiul credinciosului gorun și pe crucea aceluia, care odinioară peste îmbrăcăminte „purta pe de urs.” —

Sufletele lor nobile trebuie să simtă azi mare bucurie și trebuie să se convingă, că Românii eliberați din robia milenară, le păstrează cu evlavie amintirea, și că, urmând cărările pregătite de ei, „Dumnezeul dintru înălțime, plecându-și ochii în Români, ne-a ajutat să înființăm cu înfocare” „patria română, pe care am numit-o Mare!”

Tit Vuculescu.

Congresul Inginerilor și al specialiștilor de tehnică.

Pe cum odinioară în urma ostirilor strămoșilor noștri Români își ridicau tribunele lor spre a face dreptate factorii poporului Român, așa acum, după marile prefaceri politice enunțate la Alba-Iulia, inginerii și specialiștii de tehnică sunt chemați la Sibiu în congres spre a planui și porni marele mecanism al muncii de edificare.

Înainte noastră stă pensul formalei recuceriri a pământului românesc. Bogatul nostru sol stă încătușat sub greutatea mâșterii guvernării a sistemului îmburdă, comorile munților noștri stau ascunse în sinul colinelor pleșuve și țărânelor noastre își face și acum drumul său de om înapoi peste cărări grele de nămol. De din jos de pătura subțire aducătoare de rod slab, stau straturi inepuizabile de cărbuni, aramă, antimone, fer etc. și totuș săracul român lucrându-și puținul mălai cu tot greul sudorii sale nu poate înțelege pe bancherii și agenții cari trec ca vântul în căutele de clasa primă a acceleratului aranjându-și noile proiecte de jefuire a avutului pe carele ni l-a dat nouă providința dumnezeiască. Energia neprețuită a apelor noastre se revarsă vehement cătră șesuri fără a fi folosită și țărânelor noastre își chinuie căluții pe drumuri rele spre a căra lemnele pentru iarna grea. Lumina electrică le stă atât de aproape și dânsii sunt avizați la opaiț sau în cazul mai bun la lumânări și petrol importat.

Pe acest pământ al comorilor vrăjite și al neajutorării omenești trebuie să se ivească cu făclia mare a luminării și cu goarna puternică de chemare la lucru, praetorii lumii noastre moderne, inginerii Români, ca să realizeze dreptatea irezistibilă a providinței.

Până când pe șesuri au să fumege coșurile plugarilor mânate cu vapor asigurând alimentarea modernă a brațelor muncitoare, în ținuturile muntoase au să pornească mașinile sârguincioase pentru exploatarea modernă a pădurilor, a metalelor, a pietrelor de edificare și a turnătorilor. Sute

de milioane vor îmbogăți visteria statului din exploatarea gazurilor pământului din jurul Sân-Mărtinului și din uzinele electrice cari produc energie automatică și iletină din căderile apelor noastre. Chiar și cea mai modestă casă din cel mai îndepărtat sat să aibă lumină electrică, pe toate văile să fie trenuri electrice, la fiecare ocnă și pădure să ducă coșuri pe funii de oțel, fiecare isvor mineral să vestească în lumea mare bogăția înțeleasă a acestui pământ și lâna, cânepa, pieile de pe plaurile noastre să fie aici, la noi, prelucrate, pe cum toți artiștii trebuincioși în vieța de toate zilele, a căror materie brută se poate găsi aici la noi.

Numai astfel ne vom scăpa de jugul economic în care am tras mai cu seamă în decursul războiului trecut, numai astfel vom fi stăpâni propriului nostru destin și numai astfel vom perpetua recucerirea pământului nostru strămoșesc.

Deci lumină multă și vehementă să se reverse asupra vastului penz și în urma acestei lumini să se pornească avantajurile și greul întregii taberi care și-a luat deviza voinței înțelepte.

În aceste zile istorice este datorința fiecărui specialist român să se grupeze în jurul drapelului desfășurat.

Astăzi visurile mari sunt aproape realizate și pe această platformă creată, le va reveni chiar specialiștilor Români să producă cel din urmă argument care să dovedească justetă independenței primite și anume va trebui câștigată teza economică, care zice că:

„Justețea trecerii unui teritoriu economic dela o țară la alta este numai atunci dovedită, dacă sub regimul nou se vor produce mai bune rezultate pozitive”.

Această dovedire va trebui încă să o producem.

În acest sens salutăm congresul de Luni al specialiștilor noștri de tehnică.

I. V. inginer.

Poetul Goga despre Ardeleni.

Pentru Regatul român venirea Ardelenilor este cea dintâi sărbătoare a unității politice cu pământul ce se va rupe de sub sceptrul Habsburgilor. Soarta a voit ca din acest oraș al înfrățirii de odinioară să plece și consolidarea de mâne. Sufletește, aceasta unire a fost totdeauna. Vieța Ardealului are de veacuri ca unic punct de orientare credința unirii de sânge cu Tara. Tot astfel și politica principalul unității a îndrumat în mod perpetuu programul gândirii de peste munți. Dacă împrejurările n-au îngăduit ca acest program să fie codificat, el se desprinde mai puternic decât din orice prăvilă scrisă, dintr-o îndelungă istorie de suferinți și protestări, din izolarea noastră îndărânică de orice influență străină, din unanimitatea de simțire cu care ne-am apărât și din sbuciumul activ al trecutului nostru politic. Ardealul a trăit într-o veșnică așteptare, dându-și seamă că se strecoară printr-o chinută perioadă de tranziție. Un lucru însă îl împiede: dela înființarea Regatului politica lui a avut ochii ațintiți spre București. Partidul național de acolo în care se socotea membru născut, iar nu făcut orice român, își avea centrul de gravitate în capitala României. Cele din urmă două decenii cu deosebire a încheiat în mod hotărâtor relațiile de colaborare culturală și politică cu oamenii din regat, trăgându-se pentru conștiința publică de peste munți ultimele consecințe de orientare.

De aceea, sub acest raport al credinței politice, înrolarea Românilor ardeleni și bucovineni sub steagul României, este un act de manifestare organică a vieții lor sufletești. Acești voluntari nu sunt niște singuratici răsleți convertiți individual de-o idee, ci mărturisirea firească pe care o impune în mod normal sentimentul colectiv al popoului nostru rob și Unguri și Nemți, lată de ce vin acești ostași pe frontul lor, simpli și liniștiți, dându-și seamă că sunt mobilizați din ziua când România a declarat războiul Austro-Ungariei și că fapta lor de astăzi nu e decât împlinirea dreaptă a datoriei cetățenești.

Și cu toate acestea, dragi frați ai mei, acum în ziua cea dintâi când vi se curmă exilul unei vieți întregi și ați trecut Prutul pe țărâna tragică a României, inima resimte un fior nou și necunoscut. Îmi dau seamă că marșul vostru e cea mai grezavă spovedanie mută a pătimirii noastre de

veacuri. Defilarea voastră în fața regelui României, în fața regelui vostru, căruia îi aduceți drept daruri credință și sânge, va fi urmată de un lung cortegiu de umbre și fantome cari vor pluti nevăzute în soarele de vară. Cu voi trec batalioanele morților, nesfârșitele batalioane ale istoriei noastre. Vin popii și ciobanii din bătrâni cari au păstrat la Olt și la Mureș o lege românească, vin cărturarii din criptele dela Blaj și Sibiu, vine Șincal cu cronica lui și Andreiu Murășanu cu strigările coardelor sfărmate, Iancu și legionarii dela Abrud, vin cu toții — toate vibrările sufletului nostru din Ardeal, cântecele dela plug, zvonurile din pădure — toate tremură în văzduh când se va fosi jurământul vostru sub steagul țării românești...

Cât despre Tară, Tara românească, fiti incredințai, vă primește ca o mamă bună. Așa cum o veți vedea zilnic, chinută de lipsuri, luminată de speranțe, cu greșurile trecătoare ale multor oameni trecători, dar nu sufletul neasemănat de bun și cinstit al milioanei anonime, țara aceasta e țara voastră, e țara tuturor făgăduințelor noastre din viitor. Plimbați-vă cugetul slobod pe tot cuprinsul ei, pătrundeți-vă de jertfa cu care a sângerat pentru noi, răspundeți-i cu aceeași nobleță și strănețe în gândul vostru ca în niște chingi de fier o singură idee, mântuirea noastră a tuturor: *Biruința*.

Octavian Goga.

Bașbuzucisme.

Mult laudată virtute maghiară e bine cunoscută nu numai de popoarele cari au avut nenorocul de a fi sub jugul lor milenar, ci și de celelalte, cari au auzit vre-odată de poetul lor nume. Dar poate nici noi, cari am fost o mie de ani martori ai atâtor bestialități comise de ei, n'am fi crezut, că în secolul așa chemat al democrației și înfrățirii, să degenereze pe cum au degenerat. *Flămânzi și dornici de a trăi mereu din sudoarea altora, azi se pare că mai bine ar renunța la viață decât să se angajeze la o muncă cinstită*. Decât să știe, că de azi înainte nu vor mai avea slugi în pământul lor, mai bine renunță și la pământ și la viață și la cinstea de om. Altfel nu se poate explica de ce azi, ca și în primele zile ale revoluției, trebuie să auzim despre același fel de nelegiuiri, ce-au culminat la Jósikafalva. Azi primim următoarele știri din

Scărișoara (Albac)

Cățiva locuitori din comunele Albac, Scărișoara au mers cu vitele la fântul, ce-l aveau la munte în teritoriu episcopului dela Oradea-mare. O bandă din Bihor (29 sold.) sub conducerea unor câțiva sergenți maiori, jandarmi, vigili silvanali unguri în 24 Nov. au venit la ei, au legat cu funii de grumazi oamenii bătându-i de moarte. Vitele le-au îndreptat spre Bihor, iar soldații luând cu ei câțiva oameni și 5 cai s-au îndreptat spre comunele Scărișoara, Albac. Ajungând în timbul muntos al comunei Scărișoara au început maltratarea. Au strâns 8 oameni, după ce ceilalți au fugit, au cuprins o casă (din care au furat tot ce-a fost și pachetat), ferestrele le-au provăzut cu perdele, au silit oamenii să intre în casă, apoi legându-i pe toți cu funii de grumazi au început a-i bate. E înfricoșătoare bătaia aplicată de un jandarm ungur, care cu un ciocan a bătut până la sângerare membrele, mai ales încheieturile, dar și corpul, capul celor 8 oameni. O noapte întreagă au avut a suferi acești bieti oameni supuși fiind trivialităților. Dimineața i-au luat la drum împreună cu 6 cai, pe cari au încărcat muniția adusă, alimente și vestimenta furate și bătând pe cei cu cari se întâlniau au pornit spre comuna Scărișoara spre a merge în Albac. Au și ajuns în partea de sus a comunei Albac, numită Gurarezi, dar aici i-a ajuns bătaia lui Dumnezeu. Toți 25 au fost desarmați de gardistii români de acolo și excentați spre Cămpeni.

Corespondent.

Ispravă săcuiască.

Dej.

În noaptea de 15(28) spre 16(29) Noemvrie regimentul săcuiesc 22 la porunca ministrului de război maghiar a sosit la Dej. Indată după sosirea regimentului la gara din Dej ispravă cea dintâi a Săcuilor a fost să smulgă stindardul nostru tricolor de pe acoperișul peronului dela gara, unde era arborat și să-l rupă în bucăți.

După un tânălu asiatic de noapte, în cealtă zi ofițeri și soldați, aparținători acestui regiment, au atacat pe stradă civili, ofițeri și soldați români, rupându-le insigniile românești.

La protestul consiliului național român al comitatului Solnok-Dobâca s'a prezentat comandantul regimentului cu alți doi în biroul consiliului, unde exprimându-și părerea de rău asupra celor întâmplate între alte a spus, *că nu e acesta primul caz și nici că va fi ultimul, de altfel nici nu poate lua răspundere pentru oameni*.

Dr George Ciupe.

Cronica zilei.

Rutenii se desfac.

Se observă și la Ruteni o tendință tot mai pronunțată de-a se desface de Tara-Ungurească. Rutenii din Maramurăș doresc să se alature Ucrainei, tot așa și o parte a Rutenilor din comitatul Sáros, — ceilalți țin cu orice preț să se unească cu statul ceho-slovac.

Înaintarea Ceho-Slovaclor.

Trupele ceho-slovaclor au ajuns la Nyitra și Ruttka.

Urmează evacuarea orașelor Pojon și Kassa.

Primul liceu ceho-slovac.

Guvernul ceho-slovac a preluat toate școlile din Szakolca: un liceu, școlile civile și primare. Aici se va deschide încurând întâiul liceu ceho-slovac. Guvernul a și numit deja pe profesori, între cari doisprezece dela liceele ceho-morave.

Delegații jugoslavi la Paris.

Printul de coroană, Alexandru, regentul statului jugoslav, va pleca încurând la Paris, să participe la conferința de pace. Va fi însoțit de ministrul prezident, de dr. Ribar și de inginerul Markovec, ca delegați.

Prefecți sârbi.

Guvernul poporal al Slavilor de sud, cu sediul în Neoplanta a numit de prefect pentru orașul Szabadka pe primarul St. Matievits, iar pentru orașele Pécs și Baja pe al doilea primar St. Vojnici Tunicl.

Criza.

Criza guvernului maghiar e iminentă.

Francezii în Budapesta.

În Budapesta au sosit ieri 200 de soldați francezi, în cea mai mare parte arabi din Marocco, — foarte bine echipați.

Să încete izultele!

Consiliul național român din Blaj a adus la cunoștința Consiliului maghiar din Cluj, că încât nu vor înceta izultele față de Românii din Ardeal, aceștia nu vor putea garanta siguranța averii și siguranța personală a Maghiarilor din teritoriile ardeleni.

Companie săcuiască de marș.

Din Budapesta a plecat spre Cluj o companie săcuiască de marș, după ce întâi a făcut mari demonstrații în Buda. După banditismele săcuiești în Cluj (publicate în numărul nostru de ieri), ne putem aștepta la o nouă Josikafalva.

Antanta contra anarhiei.

Ziarul Morning Post scrie, că puterile antantei vor proceda în deplină înțelegere în contra anarhiei din statele puterilor centrale. Cu executarea eventualelor măsuri militare va fi incredințat marșalul Foch. Trupele pentru susținerea ordinii se concentrează deja.

Ultimul guvernului german.

După informația ziarului Kölnische Zeitung, cercurile din Berlin se tens, că antanta va da ultimul, că guvernul să stabilească ordinea în timpul cel mai scurt. Și dacă aceasta nu s'ar face, trei corpuri de armată americane vor ocupa Berlinul. Ultimul probabil va fixa termen foarte scurt.

Poincaré în Metz și Strassburg.

Agentia Havas anunță: Președintele Poincaré sosind în Metz a mers deadreptul la primărie, unde a fost salutat de către primar. Președintele a răspuns spunând între altele: — Plebiscitul, de care

vorbesc Nemții, s'a făcut atunci, când onorul a primit cu însuflețire trupele franceze.

După defilarea membrilor diferitelor reuniuni, Poincaré s'a dus la biserica catedrală, apoi a cercetat mormintele eroilor dela anul 1871, după aceea a plecat la Strassburg.

Agentia Havas: Președintele Poincaré, însoțit de Clemenceau și Deschanel, a sosit în Strassburg în 10 Decembrie. Președintele a fost primit de generali, miniștri, șeful statului major al armatelor aliate și antistia comună. Primarul l'a salutat pe Poincaré și i-a prodat cheile orașului. Președintele a declarat, că Franța va păzi bine cheile orașului Strassburg și nu va mai lăsa niciodată, ca acelea să mai fie răpite. A mai cercetat bisericile diferitelor confesiuni, fiind primit pretutindenea cu mare însuflețire.

George Lloyd despre condițiile de pace.

Londra, (Reuter). La o adunare populară ținută în Londra, George Lloyd a ținut o vorbire, în care a spus: — Noi vrem pace dreaptă, de aceea trebuie să punem condiții aspre. Trebuie să luăm la răspundere pe regi și împărați, dar și poporul german. La condițiile de pace trebuie să gândim și la aceea, ca armatele uriașe să nu mai aducă în ispită statele, pentru aceea sunt prietenul alianței popoarelor, care încă e mijloc pentru încunjurarea unui nou războiu.

Descompunerea Germaniei.

Din Köln se anunță, că acolo s'a ținut o adunare mare, în care s'a propus, ca în locul celor 26 de state de astăzi ale Germaniei să se înființeze patru republice mari. Acestea ar fi: republica de Rin și Vestfalia, republica Dunăreană, cea dela Marea de Nord și republica din Germania de mijloc.

Domnia bolșevicilor în apunere.

După informația ziarului *Daily Mail* prințul Lwow a declarat, că stăpânirea bolșevistă se va prăbuși în timpul cel mai scurt.

Germania va pierde vasele de războiu.

Daily Telegraph scrie: Germania se înșală dacă crede că după încheierea păcii va reprimi vasele de războiu. Dacă se gândește astfel, n'a înțeles intențiile antantei. Vasele de războiu — extradate în urma condițiilor de armistițiu — nu vor ține lângă mării sub drapel german. Vasele de războiu se vor împărți între statele antantei în proporția pierderilor ce le-au avut.

Consul francez în Praga.

După informații din Paris, Clement Simon a fost numit consul al Franței la Praga.

Saxonii la granițele Boemiei.

Din Drezda se anunță, că trupele saxone au ocupat întreagă granița dintre Saxoni și Cehi, ca să prevină unei eventuale intrări a Cehilor în Saxonia.

Berlinul în pragul unei noi revoluții.

După știri din Berlin, capitala imperiului german stă în pragul unor evenimente sângeroase. Guvernul stă neputincios în fața terorismului desfășurat de grupul socialiştilor Spartacus, condus de Liebnick. În împrejurările acestea nu-i exclusă probabilitatea, ca însuși guvernul să ceară dela antanta să trimită trupe de ocupație.

Primejdia unei revoluții de caracter bolșevist amenință cu atât mai mult, cu cât lipsa de alimente e foarte mare. A crescut în măsură mare și numărul oameșilor fără muncă.

Cehii în Marienbad.

500 soldați Cehi în frunte cu 10 ofițeri, cu mitraliere și tunuri au intrat în Marienbad.

Vin Dorobanții...

Ni se scrie din Sibiu: Aici a intrat, în frunte cu un ofițer din statul major, o puternică avangardă românească. Trupa de ocupație e în drum, dinspre Turnul-Roșu.

Sibiu, 12 Dec. — Așteptăm intrarea trupelor române. Se fac mari pregătiri pentru primirea lor. (Agentia telegr. Dacia).

Sighișoara, 12 Dec. — Ieri seara a intrat în oraș patrulă românească. (Agentia Dacia).

Cucerdea-Săculască, 12 Dec. — Trupele române au ocupat orașul. (Ag. Dacia).

Intrarea armatei române în Brașov.

Armata română a fost primită cu mare însuflețire, în 8 Decembrie. Pe peronul gării așteptau cu nerăbdare garda românească, sfatul național, studenți și public numeros. La ora 12 sosesc reg. 6 de vânători și 2 companii din reg. 5 de vânători, sub comanda colonelului *Dobre* și a majorului *Lungu*.

Colonelul se oprește în fața deputației condusă de protopopul dr. *V. Sattu* și se sărută frățeste. Părintele protopop rostește următoarele cuvinte de întâmpinare:

„Ați venit ca liberatorii fraților voștri. Neamul nostru românesc de pe aceste plaiuri vă zice: „Bine ați venit!” Acest colț de românism, care a suferit mai mult, are acum fericirea să vă salute cel dintâi. Vă aflați în țara voastră, căci noi înainte cu câteva zile la Alba-Iulia am întins hotarele României Mari peste hotarele din trecut. Nici o putere nu ne va mai despărți pe viitor. Trăiască România Mare, Trăiască M. S. Regele Ferdinand, M. S. Regina Maria, Casa domnitoare română, Armata română!”

Colonelul român a răspuns:

„După 318 ani am venit să unim și să deslănțuim acest corp al neamului românesc suferind. Suferințele dvoastră, fraților, ne-au fost întotdeauna cunoscute. Ați fost sub o pajură cu două capuri, gata de mușcat în toate părțile, dar noi am avut o singură pajură, ai cărei ochi erau îndreptați spre o singură țintă, spre dvoastră. Am venit ca frați să vă dăm ajutorul, ca flamura noastră să fâlfâie liber de acum, iar graiul nostru dulce să răsună pretutindeni. Nu avem altceva de spus, decât că am venit să vă ajutăm, căci forță avem în acest războiu, pe care l-am pornit pentru frații din Ungaria.

Vă rog să vă uniți glasul cu mine: Trăiască împăratul tuturor Românilor, Augusta familie domnitoare.”

Defilarea în oraș a urmat d. a. la orele 3. Armata a fost primită cu ploaie de flori și ovații îndelungate. Bineventează părintele Saftu, apoi primarul orașului predă colonelului român — pe o tavă de argint — pâine, sare și pământ. Ofițerii români merg în sala festivă a liceului român, pe fațada căruia fâlfâiau steagurile României, Franței, Italiei, Angliei și ale Statelor-Unite. După vorbirile păr. dr. Saftu și I. Prișcu, ia cuvântul colonelul *Dobre*, spunând între altele: „Am venit la Dvoastră cu un regiment, care a mai sângerat pe aceste locuri, la Porumbac, am pierdut 700 de morți. Un regiment format din toți frații Români din Basarabia, Bucovina, Ardeal și din Regat.

Din partea Reuniunii femeilor române a vorbit dna *Constanta A. Popoviciu*, bineventând armata română pe plaiurile Ardealului românesc. O cunună verde de lauri, cu tricolor, a fost semnul iubirii frățeste din partea femeilor române din Brașov.

Proclamația generalului Moșoiu.

Armata română de sub comanda generalului Moșoiu a împărțit pe teritoriul ocupat următoarea proclamație:

Români! De când Gelu a murit moarte de erou pe țârmul Căpușului, în lupta cu barbarii cuceritori, mândrul Ardeal a ajuns în grea robie. De atunci au trecut o mie de ani și Ardealul numai odată și-a putut rupe lanțurile. Cel mai scump vis al viselor noastre de mărire, Mihail Vodă Viteazul — s'a stins de mâini mișești și cu el s'a risipit și mărirea noastră. Veacurile de amară robie ce-au urmat v'au frânt trupurile, dar neînvinse rămăsu sufletele voastre!

Și clipa oftată de noi toți — pe care o profetă vizionarii neamului și o sfințită cu sânge mucenicilor sute și mii — iată că este sosită! Lanțurile s'au rupt pentru totdeauna. Armata română pășeste cu dragoste și încredere pe pământul Ardealului.

Dorobanții vin pe pământul robit, a cărui mărire a fost strânsă de nemernica stăpânire străină având în jurul frunții aureola Marelui Voivod. La praznicul dat nouă de Dumnezeu, iată, că se grăbesc toți cei ce au binevestit și sfințit cu viața acest vis, umbrele legendare ale lui Horia, Cloșca și Crișan și craiul Munților Iancu — ca împreună cu voi cei uniți pentru totdeauna cu Tara-mamă, să se bucare în ziua marelui Sărbători.

Români! Cuvântul mândru al libertății și al dreptății l'avem scris pe flamurile noastre, Maj. Sa Regele Ferdinand, cel mai mare între regi — a ordonat să trecem granițele nedrepte, cari ne-au despărțit o mie de ani și uitând trecutul de uni-

lințe vă întindem frățeasca dreaptă ca să întărim legătura pe care nimenea nu o va mai putea rupe vreodată. Comandantul armatei a patra: gen. Moșoiu, vicecol. Stănescu, șeful statului major.

INFORMAȚIUNI.

Misiunea francezo-română care venise pe linia București—Sibiu—Teiuș—Arad a plecat astăzi la oarele 3 d. a. cu trenul său special la Budapesta. Un redactor al *Românului* a participat la prânzul din ospătăria Crucea-Albă la oarele 2 și s'a întreținut amical cu distincii oaspeți. Colonelul Landrot a recunoscut imediat pe colaboratorul nostru și a început conversația:

— Bună ziua de redactor, cum te afli? Vă pot comunica, că nouă ne merge foarte bine și culgem cele mai frumoase impresii dela Arad.

Colonelul Landrot și ceilalți membri ai misiunii, împreună cu dl major Buland erau într'o foarte bună dispoziție sufletească, vorbeau animat, familiar cu reprezentanții consiliului național și ai gardei naționale române.

La oarele 2 și trei pătrare d. a. au urcat în automobilul gardei naționale pe care flutura stindardul nostru și care i-a dus la gară, unde a alergat numeros public românesc aradan să le facă societate. Românii de aici au ținut în permanentă pe aleșii oaspeți în cercul lor, informându-i despre necesitățile zilei.

Tot la trei ore a plecat fracțiunea misiunii venită peste Vărciorova cu tren special peste Ardeal la București.

Obrăznicile sârbească Misiunea franceză în frunte cu d. cap. Millet din reg. 1 vânători africani și cap. d. Locherez din reg. 274 art., cărora le este atașat loc. d. G. Iovin bănăteanul nostru, dela batalionul de vânători de munte sosesc la 10 Dec. n. în Orșova, având misiune la Timișoara și Pesta.

Jupân Obrăznicici — așa l-o fi chemând pe comandantul sârb din Orșova — la vederea uniformei românești își iese din fire. Il provoacă pe fratele nostru Iovin să treacă granița și să se întoarcă, căci armata sârbească, nu dă voie ofițerilor români să călătorească pe liniile bănățene.

Ofițerii francezi revoțați de purtarea aliaților protestează așa, că bietul Obrăznicici n'are ce face. Ajunsă la Timișoara misiunea franceză este seara, la cafeneaua Lloyd, din nou molestată de către un anumit Georgevici agent al poliției sârbești. Peste noapte locotenentul Iovin este la hotel păzit de un soldat sârb, iar dimineța provocat să se prezinte la comandantul orașului. Il însoțesc însă și ofițerii francezi, cari indignați de purtarea comandatului — care cere ca ofițerul român să depună uniformă —, fac raport generalului francez Gambetta, căruia i se povestesc apoi amănunte din faptele Sârbilor cu bieții bănățeni. D. căpitan Millet, care sosește mâine la Arad, va face un raport amănunțit comandantului Berthelot. m.

Plâng ficiorii Ardealului... este titlul unei poezii a poetului nostru *Aron Cotruș*. Sunt trei ani de când a plecat în războiu „cu slugi și cu stăpâni”, cum spunea într'o admirabilă poezie, și a avut norocul să fie prins de Italiani. În țara artelor poetul Cotruș a avut un mediu prielnic pentru fecundarea darului său poetic. Acum ne sosește din Italia o solle — ne-o aduce un ofițer român. Ni se spune că poetul Cotruș are poezii de frumsețe rară, de cari n'a scris până acum. Poezia sa *Plâng ficiorii Ardealului* i-a tradus-o un prieten poet italian, și poezia aceasta atât de mult a plăcut încât a fost afișată de soldații italieni prin oraș.

Secții sanitare în consiliile naționale române. Pentruca numeroasele boale epidemice să nu se cere prea multe vieți în sinul poporului ar fi dorit ca toate consiliile să-și aibă secția sanitară. O inițiativă de felul acesta s'a pornit în Caransebes, unde s'a ținut deja în 5 Dec. o adunare a delegaților sfaturilor naționale din fiecaare comună din părțile de jos, iar medicii dr. Popazu și dr.

Budințean au ținut prelegeri despre mijloacele potrivite pentru combaterea boalelor epidemice. Pilda este foarte instructivă și o recomandăm tuturor consilierilor.

Oi rătăcite. Primim știre foarte dureroasă despre urmașii ai odinioară vestitei familii Poenar, înrudită cu marii mecenai ai neamului românesc, Emanoil Gozdu și Nicolae Zsiga.

Consiliul național român din Oradea-mare și Bihor a trimis și în cercul românesc Aleșd incredințați, ca să organizeze gardele românești. Incredințatul s'a prezintat la adv. dr. Nicolae Poenar, căruia îi suna bilteul de recomandare. Dl. Poenar însă l'a întâmpinat rece, zicându-i: „N'ai ce căuta în cercul Aleșd cu gardele naționale române; sunt deja garde maghiare; în Borodul-mare chiar băiatul meu e comandant al gardei”.

Incredințatul vorbira românește, — deodată îl întreabă dl. Poenar, dacă știe ungurește, iar la răspunsul „știu”, continuă: Akkor beszéljen magyarul. — Atât despre tată.

Incredințatul s'a dus apoi la adv. dr. Sfârlea, care l'a primit și sprijinit cu inimă românească. Așa s'au înființat în 15 sate garde naționale românești, cu mare însușire.

Ajunge incredințatul și în comuna curat românească Borodul-mare, unde Poenar Kuli — așa-l desniardă Ovrei pe băiatul lui dr. Poenar crescut pe banii românești din fundațiunea Gozdu —, comanda „magyar nemzetörség”-ul compus din 20 Ovrei și 4 Români, cu tricolorul maghiar pe chipiu. Ce face el? Când se constituia garda, amenință cu împușcare pe insuficientul medic român E. Lazar, dacă nu se reține dela agitație(?)

Constituindu-se gardele românești, s'a dat ordin, ca celelalte garde să fie desarmate. Au fost desarmați și Poenar Kuli și Ovrei săi de căți-va feciori români fără arme. Provocat fiind „gozdistul” să părăsească satul și să protesteze la C. N. Maghiar, cum se lauda, a răspuns cu resignare: Nem megyek én sehová. — inkább megyek Kolozsvárra „si vácázom romunyestyre” (să învăț românește). Iată și fiul!

...N'avem nimic de adăugat!

Din Turda. Comisarul general pentru alimentare publică din Ardeal a emis pe dl. dr. Augustin Rățiu la Târgul-Mureșului pentru a esopera dela comandamentul armatei române de acolo petrolu și alimente. Pentru paza vagoanelor i-a dat 4 gardiști români senatul național din Turda. Vineri în 6 Decembrie a plecat cu 2 vagoane de petrol spre Turda. În gara din Căcenița săcuțiască l'au atacat în restaurantul el. — În niște jandarmi și soldați unguri, i-au rupt colorile naționale de pe braț și le-au călcat în picioare. Apoi s'au dus la cei 4 gardiști români i-au desarmat și i-au alungat puscând după ei până la Chișis. Într-aceea a sosit trenul din Cluj. În vagonul ultim era un locotenent cu rozetă românească. Jandarmii și soldații infurieri s'au năpustit asupra lui, i-au rupt chipiu, apoi l'au tras jos din vagon și l'au bătut cu patul puștii și cu bastoane. Bietul român a luat-o la fugă și Ungurii l'au alungat bătându-l până ce-a căzut la pământ. Gendarmii infurieri s'au năpustit apoi din nou asupra dlui dr. Augustin Rățiu, l'au provocat să predeie armele. Răspunzându-le dr. Rățiu, că el nu are arme numai certificatul dela comisarul general, l'au desbrăcat rupându-i nasturii dela mană — și l'au lăsat numai în cămașă în mijlocul peronului. Un căpitan dela regimentul 62 a intervenit cu mai mulți ofițeri și așa a scăpat neinsulțat. Oare când se vor sfârși aceste basibuzucisme ale satrapilor noștri? Turda la 7 Dec. 1918. — *Dr. Iuliu Popescu* președ. sen. rom.

Wilhelm II acuzat de omor. O văduvă din Paris a ridicat contra lui Wilhelm, fost împărat german, acuza de omor. Soțul ei a fost pe bordul vaporului Sussex și a fost omorât la scufundarea vaporului din partea Nemților în 4 Martie 1916.

† **George Breaz** fost învățător în Laz, a încetat din viață în etate de 33 de ani.

† **Petru Rimbaș**, paroh gr. or. rom. în Brad și membru al mai multor instituțiuni culturale, economice și politice, după un morb scurt, în anul al 70-lea al etății și al 24 al preotiei, și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului, în 8 Dec. n. Intristatei familii trimitem condoleanțele noastre.

Oficiale.

Dela Consiliul național român comitatens din Arad.

Frați Români!

Puterile centrale, acest bălaur cu patru capete, zace azi mort la pământ. Cetatea fermecată a libertății românești e de-acum cu porțile largi deschise pentru Români de pretutindenea. Glorioasa *Frantă*, ca un alt arhanghel, ne chiamă să intrăm pe aceste porți ale fericirii. Națiunea română va fi de acum pe atât de fericită pe cât de vrednică se va arăta. În strălucita adunare dela Alba-lulia națiunea română a glăsuțit cu glas de cheruvimi, și lumea întreagă așteaptă acum, ca acest vlăstar al nobilului neam latin să facă numai cinste slăviților ei frați Francesi și Italiani. Întoarsă la sânul dulce al maicei ei, la România, dimpreună cu surorile ei, liberate acum și ele, Bucovina și Basarabia; națiunea română din fosta Ungarie e cea mai mare între surori. Mare trebuie să fie deci și cinstea ei.

Frați Români!

Pacea, care în curând, cel mult la primăvară, se va înfăptui, va stărpi războiul din viața popoarelor și în locul lui va pune drept judecător al lumii un Tribunal care va împărți dreptatea fără părtinire, tuturor deopotrivă. Trebuie deci să așteptăm în liniște ziua acea mare, când toate neamurile semănate de Dumnezeu pe acest pământ vor învăța hora frăției universale. *Nu cumva ceasul cel rău să ne cumpenească la fapte ce ar putea să păteze numele nostru bun și să înșele dragostea de care se bucură neamul nostru, cel atât de oropsit, pe întreg rotogolul pământului.*

De aceia, fraților, puneți frâu acelor uitați de sine și uitați de Dumnezeu, cari vor să-și facă inșiși dreptate și sunt de credința gresită, că acum pot jefui și răpi bunurile altora. Luminăți, voi cei înțelepți pe cei cari sau smintit de cap, aducându-le aminte, că toate faptele păcătoase își vor avea pedeapsa cuvenită. Luminăți pe acești nenorociți, că prin faptele lor primejduesc fericirea neamului românesc întreg și pun tăciunele nenorocirii sub streșina viitorului nostru. Poporul românesc nu poate să între în apele noroioase ale bolșevicismului, căci poporul românesc e strănepot al marelui popor roman, care a făcut vreme de veacuri slava lumii prin însușirile lui de bună orânduială. Poporul românesc păstrând aceste însușiri se va înălța pe scara unei bunăstări fără seamăn, întocmai ca strămoșii noștri, căci va avea dela Dumnezeu totul ce i-a lipsit în trecut: *libertate, bogăție și dragoste vie* a tuturor neamurilor, pe cari le-a înduioșat cu suferințele lui fără seamăn.

De aceia fraților Români din falnicul comitat Arad, — voi, cari pe vremuri grele v'ați purtat cu atâta demnitate, și cari în toate luptele noastre naționale a-ți fost fii credincioși ai

neamului românesc, precum a-ți fost în totdeauna elemente bune și de orânduială, ascultând de sfatul bun al fruntașilor voștri din acest comitat, cari în totdeauna sau nizuit și sau luptat pentru binele și fericirea Voastră: — faceți să fie păzite și acum de toți aceste puține povețe:

1. Să stați în pace, să nu râvniți la bunurile altora și să vă vedeți de lucrurile voastre. 2. Să cinstiți toate popoarele și confesiunile cu cari trăiți alături, pentru că așa se cuvine în lumea cea nouă. 3. Să puneți la o parte orice dușmănie, aducându-vă aminte, că dreptatea cea bună nu va întârzia pentru nimenea. Fiți frați și creștini adevărați, iubiți-vă unul pe altul și astfel curățiți de orice păcat, să așteptăm cu nădejde și cu bucurie praznicul cel mare, care încurând are să fie praznicul învierii neamului românesc.

Sus să avem inimile fraților! Să nu îngreunăm cu nesocotință munca conducătorilor neamului nostru, cari înflăcărați ca niciodată de dragoste pentru voi, nu cunosc zi și nici noapte de odihnă în zorul lor de a clădi cu o zi mai curând cetatea de bunăstare și mulțumire a unui neam întreg.

Arad, la 4 Decembrie 1918 c. n.
Consiliul Național Român comitatens din Arad:

Mihai Veliciu Dr. **Iustin Marșieu**
președinte. vice-președinte.

Pentru consiliul dirigent al marelui sfat național român:

Dr. Ștefan C. Pop, m.
șeful secției pentru siguranța publi.

SERVICIUL NOSTRU TELEGRAFIC.

Sibiu, 12 Dec. — Azi dimineată a plecat aici trenul special care duce la București comisia delegată de Marele Stat român, ca să prezinte M. Sule Ferdinand I omagiile Românilor din Ardeal, Banat și Ungaria, uniți cu România. Din această comisie face parte P.P. Lor episcopii dr. M. Cristea și dr. Iuliu Hossu, Vasile Goldis, dr. Alexandru Vaida și secretarii Marelui Sfat dr. Caius Brediceanu și dr. Mihail Popoviciu.

La plecarea trenului se află în gara Sibiuului președintele Consiliului dirigent dr. Iuliu Măniu, d. Emil Hațiegan și numeroși public.

În nuntee delegației care se va prezenta în fața M. Sule regelui Ferdinand va vorbi d. Vasile Goldis și îl va ruga pe M. Sa regele român să primească stăpânirea peste Ardeal, Banat și teritoriile locuite de Români în Ungaria. (Ag. tel. Dacia.)

Sibiu. — În secția resortului de asentări și alimentare a fost numit din partea Consiliului dirigent secretar general dl. *Constantin Missits*, (Ag. tel. Dacia.)

Sibiu. — În vederea congresului tehnicilor convocat pe 16 d. c. la Sibiu se fac mari pregătiri. (Ag. tel. Dacia.)

Sibiu. — Gen. Boeriu, care precum se știe a fost decorat din partea fostului monarh austro-ungar cu ordinul Maria-Terezia, a sosit ieri la Sibiu în societatea alor 2 maiori, și și-a oferit serviciile Consiliului dirigent. Generalul Boeriu va primi o înaltă misiune militară. (Ag. Dacia.)

Sibiu. — Consiliul dirigent în sesiunea de ieri a hotărât să dea 2 manifeste: unul către poporul românesc, iar al doilea către toate popoarele locuitoare în ținuturile românești. (Ag. Dacia.)

Agnita. — Azi a avut loc aci ciocniri între soldații germani și gardiștii români. Un căpitan român a fost omorât. (Ag. tel. Dacia.)

Editor responsabil: **Aurel Rusu.**
Redactor responsabil: **Dr. Sever Miclea.**

Prețul unui exemplar 30 fileri.